Vænø og Glænø

Der lå engang ved Sjællands kyst, ud for Holsteinborg, to skovbegroede øer, Vænø og Glænø, på dem var kirkeby og gårde; de lå kysten nær, de lå hinanden nær, nu er der kun den ene ø.

En nat blev det et forfærdeligt vejr, havet steg som det ikke var steget i mands minde; stormen tog voldsomt til; det var et dommedagsvejr, det lød, som om jorden revnede; kirkeklokkerne kom i sving og ringede uden menneskehjælp.

I den nat forsvandt Vænø i havets dyb; det var som om den ø aldrig havde været. Men siden, mangen sommernat, ved stille, klart lavvande, når fiskeren var ude at stange ål ved blus forude i båden, så han, med rigtigt skarpt syn, dybt nede under sig Vænø med dens hvide kirketårn og den høje kirkemur. "Vænø bier efter Glænø," sagde sagnet; han så øen, han hørte kirkeklokkerne ringe dernede, men deri tog han dog fejl, det var til visse lyd fra de mange vilde svaner, som her tit ligger på vandfladen; de klukker og klager, som hørte man langt borte fra klokkeklang.

Der var en tid, da endnu mange gamle folk på Glænø huskede så godt hin stormnat og at de selv, som små, havde ved lavvande kørt mellem de to øer, som man nutildags fra Sjællands kyst, ikke langt fra Holsteinborg, kører over til Glænø; Vandet når kun midt op om hjulene. "Vænø bier efter Glænø," blev der sagt, og det blev sagn og vished.

Mangen lille dreng og pige lå i stormfulde nætter og tænkte: I nat kommer timen, da Vænø henter Glænø. I angst læste de deres fadervor, sov så ind, drømte sødt - og næste morgen var Glænø der endnu med sine skove og kornmarker, sine venlige bondehuse og humlehaver; fuglen sang, dådyret sprang; muldvarpen lugtede ikke havvand, så langt den kunne rode.

Og dog er Glænøs dage talte; vi kan ikke sige, hvor mange de er, men de er talte, en skøn morgen er øen forsvunden.

Du var måske endnu i går hernede ved strandbredden, så de vilde svaner ligge på vandet mellem Sjælland og Glænø, en sejlbåd med udspændte sejl gled forbi skovtykningen, du selv kørte over det lave vadested, der var ingen anden farvej; hestene trampede i vandet, det plaskede om vognhjulene.

Du er rejst derfra, rejser måske nu et lille stykke ud i den vide verden og kommer efter nogle åringer tilbage igen: Du ser da skoven her omslutte en stor grøn engstrækning, hvor høet dufter foran pyntelige bondehuse. Hvor er du? Holsteinborg pranger jo her endnu med sit forgyldte tårnspir, men ikke tæt ved fjorden, det ligger højere oppe i landet; du går igennem skov, hen over mark, ned mod stranden, - hvor er Glænø? Du ser ingen skovø foran dig, du ser det åbne vand. Har Vænø hentet Glænø, som den så længe biede på? Når var den stormnat, hvori dette skete, hvor jorden rystede, så at det gamle Holsteinborg flyttede mange tusind hanefjed op i landet?

Det var ingen stormnat, det var ved den lyse solskinsdag. Menneskekløgt lagde dæmning for havet, menneskekløgt blæste indvandet bort, bandt Glænø til det faste land. Fjorden er blevet eng med frodigt græs, Glænø er groet fast til Sjælland. Den gamle gård ligger hvor den altid lå. Det var ikke Vænø, som hentede Glænø, det var Sjælland, som med lange digearme greb til og med pumpernes mundvejr blæste og læste trylleordene, formælingens ord, og Sjælland fik mange tønder land i brudegave. Det er sandhed, den er tinglæst, du har syn for sagn, øen Glænø er forsvundet.

* * *